

ihnen geraubten, zum Opfer bestimmten Rosses die Erde durchwühlt und dafür von Vishnu in der Gestalt von Kapila zu Asche verbrannt worden waren. MBh. 1, 226, 2112. 7001. 2, 67 (= 6, 238). 3, 9918. fgg. 7, 2249. fgg. 12, 956. fgg. HARIV. 810. fgg. R. 1, 43, 8. fgg. 70, 37. f. 2, 100, 27. f. RAGH. ed. Calc. 1, 35. VP. 379. BHĀG. P. 9, 9, 2. MĀRK. P. 56, 11. 101, 6. Verz. d. Oxf. H. 354, a, 37. °मुना die Gaṅgā MBh. 3, 7096. — 2) eines Scholiasten des Amarakoṣa ÇKDr. u. प्रत्वेडना. Verfassers des Njājalilāvatibhāvaprakāṣa HALL 72. — 3) eines Baumeisters neuerer Zeit Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 13, Çl. 31. — 4) eines Berges ÇATR. 1, 353. — Vgl. भागीरथी.

भोगित (भग+घवित Padap.) adj. etwa an Glück gesättigt RV. 10, 106, 8.

भोगेश (भग + ईश) m. Herr des Glückes ÇVETĀCV. UP. 6, 6.

भोगोल (1. भ + गोल) m. das Sternengewölbe, das Firmament SĪRJAS. 12, 55. 62.

भोगम् s. u. भगवत्.

भग (von भङ्ग) 1) adj. s. u. भङ्ग. — 2) n. Beinbruch SUÇR. 1, 300, 4. 18. 301, 18. 2, 26, 10. 27, 6.

भगक्रम (भग + क्रम) n. das aus-der-Construction-Fallen: प्रकाशनि-यमत्पागे भगक्रममिदृष्यते PRATĀPAR. 63, a, 7 (vgl. 62, b, 7). भगप्रक्रम WHILSON; vgl. प्रक्रमभङ्ग u. भङ्ग.

भगपादन्त (भग - पाद + ऋन्त) n. eine zusammenfassende Bez. für sechs Nakshatra, = पुष्कर ÇKDr. mit folgendem Beleg aus GĪOTIST: पुन-र्वसूत्रायाऽऽ कृतिवोत्तरफल्गुनी। पूर्वभाद्रविषाखा (sic) च षडेते पुष्कराः स्मृताः ॥ भगपादन्तसंयोगाद्वितीया द्वादशी यदा। सतमी चार्कमन्दरे जायते नारतो ध्रुवम् ॥

भगपृष्ठ (भग + पृष्ठ) adj. 1) einen gebrochenen —, gekrümmten Rücken habend. — 2) gegenüberstehend (संमुख) TRIK. 3, 1, 16.

भगप्रक्रम s. भगक्रम.

भगसंधिक (von भग + संधि) n. ein best. Milchproduct (घान) ÇABDAK. im ÇKDr.

भगात्मन् (भग + आ°) m. der Mond ÇABDAK. im ÇKDr.

भग्री f. = भगिनी Schwester DVIRĪPAK. im ÇKDr.

भङ्गारी f. Bremse TRIK. 2, 3 33.

भङ्गर (von भङ्ग) nom. ag. Brecher, Zerbrecher. दाराणाम् M. 9, 289.

भङ्गि (wie oben) f. Brechung; s. u. भक्ति 7 und u. भङ्गि 1.

भङ्गि (wie oben) 1) adj. als Beiw. des Soma (Comm.): भयते प्रावभिः oder शत्रूणां भञ्जकः; उषे षु ज्ञातमसुरं गोभिर्भङ्गं परिहृतम्। इन्द्रं देवा घ्नयन्तिषु RV. 9, 61, 13. — 2) m. a) das Zerbrechen, Abbrechen, Bruch AK. 3, 4, 25, 166. TRIK. 3, 3, 64. H. an. 2, 38. MED. g. 11. उपरिप्लुता भङ्गेन कृतौ जौ फद् VS. 7, 3. घ्नत° GOBH. 2, 4, 3. M. 8, 291. क्तिता° 9, 274. रथ° MBh. 6, 5058. घ्नस्य HARIV. 9837. वृत्त° R. 1, 3, 30. धनुर्भङ्ग 1, 67 in der Unterschr. des Adhj. PANĀR. 1, 7, 82. SUÇR. 1, 109, 7. ÇĀK. 66. RAGH. 3, 45. 16, 14. VARĀH. BH. S. 32, 6. 43, 22. 46, 8. 9. 23. 60. 74. नैति भङ्गम् 30, 26. PANĀT. 80, 8. 10. 248, 2. ed. orn. 4, 13. HIT. 113, 8. Spr. 3314. 4002. दारि दारि पुष्पभङ्गः प्रकल्पितः N. 23, 5. घामकलिका° ÇĀK. 78, 16. दिवः das Zusammenbrechen, Einstürzen des Himmels Spr. 3333. कर्पादतः JĀG. 2, 219. दत्तनख° SUÇR. 1, 49, 5. 303, 4. Spr. 2137. 2144.

KĀM. NĪTIS. 11, 32. 14, 52. अस्थि° Knochenbruch ÇĀRĀG. SĀM. 1, 7, 58 (vgl. SUÇR. 1, 300, 6. संधि ebend. चरण° PANĀT. 8, 17. नासा° das Abfüllen der Nase SUÇR. 1, 170, 1. कर्णनासावभङ्ग 2, 261, 18 nach Wise the nose and mouth become changed in their shape). पार्श्व° Schmerz in der Seite (Wise: having no feeling in the sides) 1, 120, 14. भङ्गप्रतिषेध = अस्थिभङ्ग° Verz. d. Oxf. H. 308, b, 27. तरंग° das Brechen der Wellen Spr. 2073. 2320. — b) das Brechen s. v. a. das Biegen, Biegung: घोवा° ÇĀK. 7. कर्ण° 8, v. l. गात्र° KĀM. NĪTIS. 3, 23. SĀH. D. 69, 11. — c) das Zusammenbrechen so v. a. Zugrundegehen, Ruin, Fall, Verfall: पञ्चमानो यद्यपरयते भङ्गे नीयात् so v. a. plötzlich stirbt ÇĀRĀH. Br. 4, 1. लिङ्गभङ्गस्तु यागिनाम् (= प्रलय Schol.) BHĀG. P. 2, 8, 20. दुर्ग° HIT. 113, 17. देश° Spr. 1312. 2793. KATHĀS. 21, 115. स्थान° PANĀT. 47, 9. 12. राष्ट्र° DHŪRTAS. 76, 18. काण्ठ° Entstellung —, Schwachwerden der Stimme, Gestummel SUÇR. 2, 261, 18. वागभङ्ग (bei alten Leuten) MBh. 1, 3484. स्वर° als Erkl. von गङ्ग gaṅga काण्ठादि zu P. 3, 1, 27. — d) Bruch in übertr. Bed. so v. a. Unterbrechung, Störung, Verletzung; = विच्छिन्ति H. an. गमने R. 5, 1, 32. गति° ÇĀK. 54, 6. उत्पतन° VIKR. 12, 17. समस्तदिनु व्रजतो न भङ्गः पर्वतेष्वपि (तुरगस्य) MĀRK. P. 20, 50. व्रतस्य SUND. 1, 13. कथा° KATHĀS. 3, 44. समाधि° PANĀT. 162, 24. ताल° Störung des Tactes, das aus-dem-Tact-Kommen PANĀR. 1, 12, 9. 10. निद्रा° 2, 8, 9. तपो° Spr. 4303. वृत्ति° 3380. शील° 3483. सतीवृत्ति° KATHĀS. 33, 57. प्रक्रम° Schol. zu KĀVYĀD. 2, 183. प्रणय° VIKR. 118. BRAHMA-P. in LA. (II) 33, 10. प्रेम्णा: KATHĀS. 33, 75. सुहृत्तमदिदन्ति° BHĀG. P. 3, 13, 31. विपाककालस्तत्राङ्गि भङ्गेन्मुख इवाभवत् RĀGĀ-TAR. 6, 93. उत्साह° HIT. 94, 13. राव्य° 100, 3. घ्राज्ञा° so v. a. Nichtbeachtung der Befehle Spr. 320. पाञ्चा° Fehlbitte 1163. प्रार्थना° MĀRK. P. 22, 8. मान° Verlust der Ehre, Verletzung des Stolzes Spr. 4971. 3118. 5223. दर्प° Bruch des Uebermuths, Demüthigung KATHĀS. 44 60. Verz. d. Oxf. H. 27, a, 9. 10. न मनसि रुचिभङ्गं स्वल्पमप्यादधाति so v. a. Schmälerung ad ÇĀK. 19. लङ्घ्यप्रणति° so v. a. Zurückweisung RAGH. 13, 78. अतिप्रसङ्गभङ्गात् (भङ्गेन) so v. a. aus Scheu zu weit gehen RĀGĀ-TAR. 4, 34. 307. °नय Entfernung der Störungen, — Schwierigkeiten COLEBR. Misc. Ess. I. 386. — e) Niederlage (H. an. MED.); panischer Schreck (भय H. an.); das Reisausnehmen, Fluchtergreifung (vgl. दर, दरथ): रणे भङ्गः AK. 2, 8, 2, 80. H. 803. भङ्गं दा Jmd eine Niederlage bereiten HIT. III, 94. Gegens. जय RAGH. 7, 31. द्विषः KĀM. NĪTIS. 16, 34. 18, 56. PRAB. 73, 6. PANĀT. 219, 18. Spr. 349. 2738. = गमन Gang AGĀJAPĀLA im ÇKDr. — f) Gliederlähmung (रुचिबोध, रुग्) H. an. MED. — g) Falschheit, hinterlistiges Betragen (कौटिल्य) H. an. VĀJTP. 170. — h) ein abgebrochenes Stück: पल्लव° KUMĀRAS. 3, 61. मृणाल° RAGH. 16, 16. शल्लकी° VIKR. 107. — i) Bruch so v. a. Falte: वलिभङ्गभोगैः SĀH. D. 42, 11. वस्त्र° H. an. 3, 12. MED. k. 32. — k) Welle AK. 1, 2, 2, 3. TRIK. 3, 3, 64. H. 1073. H. an. MED. HALĀJ. 3, 31. RAGH. ed. Calc. 16, 63. Am Ende eines adj. comp. f. आ Gīt. 7, 18. — l) Kanal (जलनिर्गम) AGĀJAPĀLA im ÇKDr. — m) Hanf AV. 14, 6, 15. SUÇR. 2, 323, 8. Vgl. भङ्गि. — n) N. pr. eines Nāga MBh. 1, 2150. — Nicht klar ist uns die Bed. des Wortes in den zwei folgenden Stellen: कृत्तिभयधृष्टभङ्गाङ्गनितो रुग्म् KATHĀS. 27, 186. अर्धभङ्गनिपुणं शेषं देवसमाश्रितम् KĀM. NĪTIS. 11, 40. — 3) f. आ a) Hanf AK. 2,